

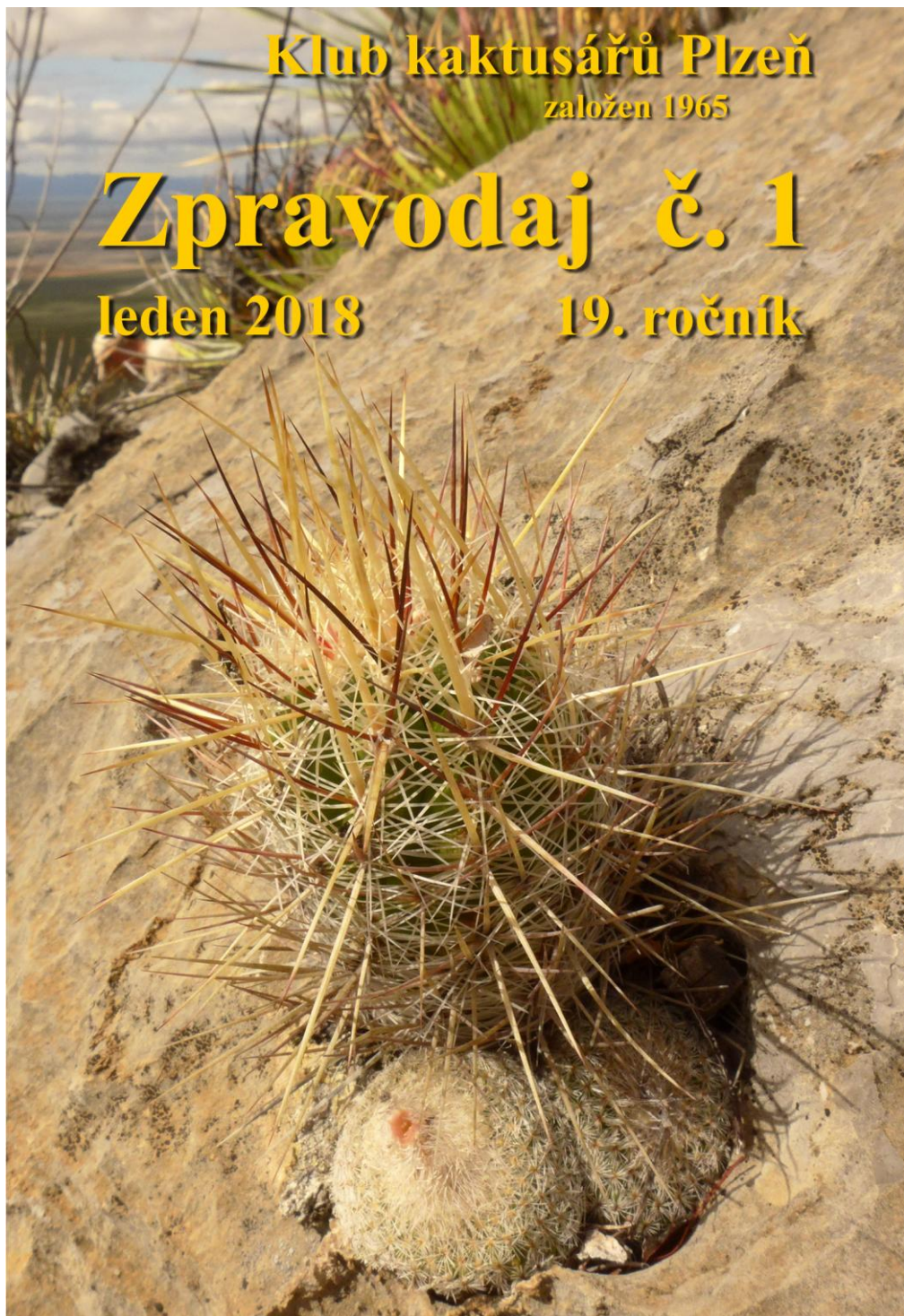
Klub kaktusářů Plzeň

založen 1965

Zpravodaj č. 1

leden 2018

19. ročník

Vážení přátelé,

právě skončil rok 2017. Těší nás, že jsme v tom loňském roce mohli společně prožít mnoho hezkých chvil při naší ušlechtilé zálibě. Nyní vstupujeme do roku nového. Pevně doufáme, že stejně jako v roce loňském Vám klub dokáže nabídnout dostatek příležitostí pro společné trávení volného času a budete se rádi účastnit našich klubových akcí.

Přejeme Vám, aby ten nadcházející rok byl rokem pevného zdraví, životní pohody a radosti nejen mezi kaktusy.

výbor Klubu kaktusářů Plzeň

1/ Program členských schůzí

měsíc	přednáška	téma	tombola	nedělní návštěva
leden 2018	Karel Sladký	V Kolumbii za kaktusy	Vinař	ZOO, Plzeň
únor 2018	Petr Kuták	Ohlédnutí za rokem 2017	není	Musil, Plzeň
březen 2018	Jan Hadrava	Echinocereusy středozápadu USA		Hájek, Třemošná

2/ Oznámení pro členy KK Plzeň

Na listopadové členské schůzi oznámil dosavadní předseda Petr Česal rezignaci na funkci předsedy klubu, zároveň rezignoval na členství ve výboru klubu. Děkujeme Petrovi za jeho více než dvacetiletou obětavou práci pro klub. Pod jeho vedením klub ustál nelehké porevoluční období, stabilizoval se a na rozdíl od mnoha jiných klubů dokázal mnohostranně rozvíjet svoji činnost.

Na lednové výborové schůzi výbor v souladu se stanovami zvolil ze svého středu za nového předsedu Jiřího Musila. Tato změna si vyžádá také změnu sídla našeho klubu (dle stanov klubu článku IV bod 1. je sídlem klubu adresa předsedy klubu). Nová adresa klubu je tedy: Žižkova 1663/45, 301 00 Plzeň. Místopředsedou zůstává Petr Kuták, druhým místopředsedou byl zvolen Luboš Kanca.

3/ Společenská kronika

V lednu oslaví 65. narozeniny naši dlouholetí členové **Vlasta Chaloupková** a **Jiří Víteček**. Oběma jubilanům přejeme hodně zdraví a spoustu životní pohody.

4/ Nedělní návštěvy

V **lednu** tradičně navštívíme Zoologickou a botanickou zahradu v Plzni. Sraz je v neděli 14. 1. 2018 v 10:00 h před hlavním vchodem do ZOO (spodní vstup). Petr Kuták nás provede jinak nepřístupnými prostory botanické zahrady. Vzhledem k tomu, že musíme zaplatit vstupné, doporučujeme využít návštěvu i k prohlídce ostatních expozic v ZOO.

V **únoru** navštívíme sbírku Jirky Musila, Žižkova 45 v Plzni na Borech. K vidění bude její převážně mexická část, která je celoročně umístěna v topeném skleníku a je tedy přístupná i v zimních měsících. Uvidíme, zda nás už potěší i nějaký kvítek. Sraz je v neděli 11. 2. 2018 v 10:00 h přímo ve sbírce.

V **březnu** pojedeme tradičně do Třemošné k Mílovi Hájkovi. Akce se koná v neděli 11. 3. 2018. Sraz je v 9:45 h u obchoďáku v Bolevci nebo v 10:00 h přímo v Třemošné, Plaská 4.

5/ Bál KK Plzeň

Dne 25. listopadu 2017 se konal v kulturním domě v Šeříkové ulici tradiční již XXXIII. bál s názvem „Dotační“. Nakonec se podařilo prodat téměř všechny vstupenky a přes mírné obavy dorazili v sobotu dopoledne v dostatečném počtu i pomocníci. Všem, kteří s přípravou bálu pomohli, patří velký dík.

Ohlasy na letošní bál a novou kapelu byly velmi pozitivní, a tak jsme obratem zajistili kapelu **Classic Band** i na bál příští, který se koná v sobotu 24. 11. 2018.

6/ Zpravodaj

Články do loňského Zpravodaje napsali: Milan Douděra (4), Olda Fencel (4), Jiří Musil (4), Otakar Blecha (3), Henryk Sikora (3), Radka Matulová (2), Luboš Loose (2) a po jednom Václav Pittř, Jaroslav Šklebený, Josef Ježek, Vladimír Duda, Jana a Pavel Křížovi, Alena Berková, Jiří Vondráček, Petr Česal, Václav Rous a Luboš Kanca.

Náš Zpravodaj má neustále vzrůstající úroveň a je to i díky Vám všem, kteří do něj aktivně přispíváte. Jsme rádi, že píšete a doufáme, že tomu tak bude i v letošním roce.

Backebergia militaris – poznámky

Na podzim r. 2009 jsem měl možnost pozorovat bakebergie v přírodě. Dovolují si tedy doplnit některé údaje uvedené v článku Oldy Fencel v našem Zpravodaji č. 2-2016. Článek samotný již vyšel o něco dříve v časopise Kaktusy č. 1, str. 9-10, 2013.

Poslední platné jméno této rostliny bylo: *Pachycereus militaris* (Audot) Hunt D. Mezi pachycereusy ji Hunt přeřadil v r. 1987, přestože jako jediný zástupce tohoto rodu je výjimečná tvorbou apikálního (vrcholového) cephalia. To poněkud připomíná vojenskou čepici z dob napoleonských válek. "Militaris" pak znamená - ozbrojený otrněný.

Přítomnost cephalia však není dostačujícím rysem pro vyjmutí Backebergií z rodu *Pachycereus*. Ovšem již v r. 2000 prokázal T. Terrazas molekulární a anatomickou studii odlišnost od *Pachycereusů*. Následně pak S. Arias et al. (2003) a S. Arias a T. Terrazas (2009) prokázali morfologické a fylogenetické odlišnosti a potvrdili tím korektnost původního zařazení do rodu *Backebergia*.

Tyto taxonomické změny jsou však pro běžného pěstitele jen literární zajímavostí. Kaktusáři jsou konzervativní "čeládka", která neběží při každé změně jména přepisovat do skleníku jmenovky. Vedou si své rostliny pod starými zažitými jmény a nepřepisují např. Notokaktusy na Parodie, Sulokorebucie na Weingarcie, nebo *Echinocactus grusonii* na *Kroenleinia grusonii*. V případě Backebergií to platí dvojnásob. Za prvé je to nedostupnost množitelského materiálu a za druhé jen teoretická možnost dopěstování několikametrové rostliny až do květu.

Nejznámější oblastí výskytu této rostliny je okolí Presa de Infiernillo na Rio Balsas mezi státy Michoacan a Guerrero. Z dalších potvrzených lokalit pak např. u San Jeronimo – Michoacan/Guerrero, u Petatlánu – Guerrero, u Apatzinganu – Michoacan, u Tecalitlanu – Jalisco a i jinde. Její rozšíření však patrně zasahuje ještě dále na severozápad, až do státu Sinaloa.

V roce 2008 byl odtud popsán přírodní hybrid mezi *Backebergia militaris* a *Pachycereus pecten-aborigium*. Dostal jméno *Pachebergia apicostata*, S. Arias & T. Terrazas.

Cestou přes hory v Michoacanu nedaleko od Buenavista Tomatlan, nám Martin Halada nahlásil „Vlevo jsou bakebergie“. Nad korunami stromů tam opravdu vyčnívaly zlatavé špičky cefalií. Na lokalitě, využívané pro pastvu skotu, se řídce vyskytovaly dospělé rostliny bakebergií. Na navštívené části lokality jsem našel pouze dva "semenáče" do půl metru výšky. Připomínaly žlutě otrněné sloupky kleistokaktusů. Postupem času se změnil v mohutný modrozelený bohatě rozvětvený, ale zcela nezajímavý cereus. Teprve když ve výšce cca 4-5 m začnou narůstat zlatavá cefalia, stává se rostlina opět atraktivní.

Backebergia militaris (foto Oldřich Fencl)

Na většině dospělých rostlin jsou tři typy větví. První jsou větve v růstu ještě bez cefalií. Další větve mají dlouhivý růst ukončen a na špičkách jim narůstá zlatavé cefalium. Zbývající větve mají ukončený růst a na špičce černý zbytek po odlomeném cefaliu.

Cefalium je porostlé žlutavou vlnou, z níž trčí žluté štětiny a velké množství žlutých velice píchavých trnů. Ty postupem času zhnědnou, až nakonec zčernají. Cefalium má průměr 15-20 cm a na chráněných místech dorůstá i více než 1 m délky. Většinou se však ve velikosti cca 40-50 cm začne naklánět. Vnitřní struktura cefalia není tak pevná jako u zelených stonků a tak se vlivem poryvu větru ve spodní části odlomí. Po pádu z výšky několika metrů se při nárazu na zem rozlomí na dva či více kusů. Na zemi pak vyschne a ztvrdne tak, že připomíná pichající drátěný kartáč. Jakákoliv snaha o prozkoumání končí rozpíchanými prsty. Tato rozlámaná cefalia ležela pod každou dospělou rostlinou. Údaj v článku Oldy Fencla, že cefalium zvadne a rozpadne se, není tedy zcela přesný (asi chyba v překladu).

Rozpor mezi každoročně bohatým květenstvím a téměř žádným dorostem, mě pomohla vyřešit až náhoda. Při zpáteční cestě k autu jsem narazil na rostlinu s téměř vyvrácenou větví. Měla cefalium v dosažitelné výšce. Při průzkumu starší části cefalia jsem však nacházel pod zbytky květů pouze prázdné oválné dutiny. V nejmladší části cefalia byla v téměř každém semeníku šedobílá larva mě neznámého hmyzu. Tento hmyz naklade do květů vajíčka, z nichž vylíhlé larvy vyzerou zcela celý semeník. Jen málokterý unikne zkáze. Pokud ano, bývá v něm 15-20 černých 4-5 x 3 mm velkých

lesklých semen. To je také nejspíše jeden z hlavních důvodů nízké reprodukce bakebergii v přírodě. Proto také byla zařazena do přílohy č. I, mezinárodní úmluvy CITES.

Ve sbírkách se rostliny prakticky nevyskytují. Těch několik rostlin pěstovaných v botanických zahradách pochází z odřezaných větví s cefaliem, které byly dovezeny z přírody před platností CITES.

Pro značnou odlehlost výskytu v přírodě od běžně navštěvovaných oblastí, se krásou těchto rostlin mohlo potěšit poměrně málo cestovatelů. Mezi nimi byl již roku 1858 i náš slavný cestovatel Benedikt Roezl. Svoje setkání s těmito kaktusy popsal v časopise „Flora“ z roku 1884. Pro malou dostupnost tohoto časopisu a výjimečnou barvitost vyprávění si dovoluji citovat vyprávění B. Roezla z článku: *Rostliny mnou v severní, střední a jižní Americe objevené*, Kaktusy, sukulenty a jejich pěstění, II. díl, v Praze 1923, uspořádal Jaromír Seidl (reprint – II. vydání 1997, str. 59-60), část vyprávění byla citována také v článku dr. Schütze v časopisu Kaktusy 2, str. 26-27, 1977):

Pilocereus chrysomalus Lem. Je velmi těžko tomu, kdo neměl nikdy příležitost tento neobyčejně krásný cactus v jeho domovině viděti, učiniti si přibližnou představu jeho podivného vzezření, které každý exemplář v nejvyš rozmanitých a četných odstínech barvy svého zevnějšku poskytuje.

V lednu roku 1858 podnikl jsem větší cestu z města Mexika na jihozápad, abych se dostal do státu Michoacan. Cesta má vedla mne přes místo Toluco a sopku téhož jména na 4600 m. vysokou. Po nevyslovitelném namáhání dosáhl jsem severní stranu této sopky a došel jsem — sleduje stále západní směr — po 14-denní cestě místa, které jméno Spiritus sanctus nese.

Velmi bohaté stříbrné doly využívají se zde co nejprimitivnějším způsobem. Z měděné, stříbro obsahující rudy, běře se jen ona část, která nejvíce stříbra obsahuje.

Na hřbetě trpělivých mezků dopravuje se pak ruda na mnoho mil vzdálenosti, než dosáhne místa, kde se zpracuje. Tak leží podnes u dolů velké massy stříbrné rudy, která čeká na dobu, kdy zlepšené dopravní cesty její dovoz k tavárnám výnosnějším učiní.

„Slunce klonilo se k západu, kdy zahlédl jsem ve vzdálenosti asi 100 m rozličné skupiny přepodivných obrazů rostlinných, které ve mně svým zvláštním zbarvením nejživější účastenství vzbudily. Když jsem blíže přistoupil, shledal jsem, že jsou to nopály a sice skupiny Pilocereus chrysomalus.

Drů tento dorůstá v 10-20 m vysoké exempláře, ale ne v podobě sloupů, nýbrž kandelábrovitě v několikastupňovém rozvětvení. Na hlavách výhonů vyvinují se, když rostlina dostatečné síly nabude, což se v 10-15 letech stává, květy podobným způsobem jako u Melocactusů, vytvoří se totiž jakási paruka, z které květy vynikají. Paruka ta prodlužuje se každoročně o 5-6 cm a bývá mnohdy skoro metr dlouhá. Hlavní kmen i postranní, jako stehno tlusté větve, bývají jako u většiny cactusů zelené, naproti tomu stkví se ostnatá paruka v nejrozmanitějších barvách.

V prvním roce vzrůstu je chvost potažen kartáčovitě sestavenými ostny, které světležlutou barvu okazují. V druhém roce stávají se tyto ostny temně žlutými, v následujícím pak oranžovými, přibírajíce tak rok od roku vždy tmavší barvu až do hnědé a konečně během 6 neb 7 roků zcela zčernají. Černou barvu sdílí konečně celá paruka, jakmile přestane růsti a kvěsti, což se každým způsobem teprve asi po 50 letech stává.

Jelikož se paruka u živoucích rostlin zvětšuje a nové její části živější barvou se zdobí, nalezneme na ní celou řadu odstínů barev od žluté, hnědé až po zcela černé zastoupenou. Je to nanejvyš měnivý obraz barev, jaký skupina P. chrysomalus oku skýtá. Zde trčí, dle stáří a životní síly, tyto chvosty černé, tam světle hnědé, temně hnědé nebo též skvěle žluté jako nějaké granátické čepice; poslední přirovnání bylo příčinou, že kaktusu tomu dáno jméno Pilocereus militaris.

Samo sebou se rozumí, že ony paruky, které všechny naznačené barvy okazují, jsou nejčtetnější, čímž obraz ještě pestřejším a podivnějším se stává.

Následujícího dne bylo mou první prací, z dosažitelných chvostů, ty nejlepší uřezati, abych jich jako řízků upotřebil. Ku snadnějšímu okořenění ponechal jsem každému kousek asi 5 až 10 cm dlouhý od větve.

Nejlepší paruky našel jsem na rostlinách, které na podkladu na drobnou roztlučených mineraliích stály. Škoda, že bylo mi možno pro nedostatek dopravních zvířat vzít sebou jen něco málo těchto rostlin, které jsem nejprve do své zahrady v San Bargo dopravil. Vrátil se pak z jedné pozdější, šest měsíců trávající cesty do vnitra Mexika, bylo jich jen málo na živu a z těch nepodařilo se ani jediný živý do Evropy přivézt.

Nikdy více nepřišel jsem v tuto vegetační oblast těchto kaktusů a tak jsem byl nucen vzdát se svého nejvřelejšího přání, abych evropské sbírky kaktusů o jeden prazvláštní a krásný tvar obohatil.

Aby se *P. chrysolalus* v jeho podivné kráse do Evropy přenést dal, je zapotřebí paruku v jeho domovině na jiný druh štěpovat.

Mladé rostliny jsou beze vsí zvláštní ceny a nedorostou u nás asi nikdy oné síly, jaké je ku vytvoření skvěle vybarvených květních chocholů zapotřebí.“

Tolik tedy Benedikt Roezl.

Vladimír Duda

Sbírkový slovník: *Faucaria* Schwantes

(k fotografiím na zadní straně tohoto Zpravodaje)

Tygrí tlamičky - tak se říká rostlinám tohoto rodu (čeleď *Aizoaceae*) díky vzhledu dužnatých listů. Zoubky na okrajích, mnohdy i na horních ploškách na průřezu trojúhelníkovitých listů snadno mohou připomenout otevřené tlamy divokých šelem. I samotný původ latinského jména vychází ze slov *La faux* či *fauces*, což znamená ústí či vstup něčeho. Rostliny tohoto rodu tvoří s postupem věku malé keřičky s podzemními oddenky či s dužnatým kořenem. Na listech se kromě nejrůznějších zoubků či hrbolků mohou objevit i bílé tečky či skvrnky. Květy jsou zářivě žluté, snad jen s výjimkou bílé formy *F. felina* (dříve *F. candida*).

Deset let stará encyklopedie uvádí, že faukárie existují v 8 druzích (*F. boscheana*, *F. britteniae*, *F. felina*, *F. gratiae*, *F. nemorosa*, *F. subintegra*, *F. tigrina*, *F. tuberculosa*) v oblasti provincií Východní Kapsko a západní části Západního Kapska.

Faukárie jsou zajímavým rodem, přitahujícím nejen pěstitelé z řady laiků, ale také pěstitelé zkušené. Často jsou rovněž k vidění ve sbírkách téměř ortodoxních kaktusářů. Není divu, faukárie jsou atraktivní i mimo dobu květu a zimní klidové období přejíjí s minimálními nároky na vodu a teplo.

Radka Matulová

Orostachydy jižní Sibíře

(k fotografiím na zadní straně tohoto Zpravodaje)

Po dlouhých letech samostatnosti se Zelné listy (neboli internetové sukulentářské články) vrací na plzeňský web, kde před dávnými lety začínaly. Asi tím hlavním impulsem k tomu byla včerejší návštěva plzeňského kolegy sukulentáře (a kaktusáře) u nás ve sbírce, který nám jako dárek přinesl pro nás velkou vzácnost – lokální orostachys, dokonce od legendárního cestovatele (a pěstitele), kaznějovského Zdeňka Zíky. O tomto konkrétním krasulovitém mrazuvzdorném sukulentu a prostředí jeho sběru je jeden starší ale velmi čtivý článek právě na plzeňském webu.

Pro mě osobně to byl další střípek do mozaiky rodu *Orostachys*, kterou se snažím již pár let, za pomoci svých přátel a kolegů, sestřádat do nějaké smysluplné podoby. Je to sice nimravá a pomalá záležitost ale zároveň také napínavá až dobrodružná. Téměř každý nový přírůstek do naší sbírky orostachydů má svůj příběh a vždy i konkrétního dárcce, se kterým je pro nás neoddělitelně spjatý. Takže tento aktuálně poslední kousek má na jmenovce kromě jména Z. Ziky také lokalitu Lake Akkensk (Akkenskovo Ozero) v pohoří Altaj, z jihosibiřské části Ruska (foto č. 1).

Z přibližně téže oblasti pochází další dárek (od Dáši Petrlíkové), rostliny, která ze všech dnes představených nejvíc akcentuje čistě zelenou barvu na svých růžicích. Bližší lokalizaci nemám k dispozici, jenom je potřeba si uvědomit, že speciálně v Rusku je všechno velké a 100km je vlastně „kousek“, a proto údaj o výskytu „Altaj“ může klidně znamenat plochu celých Čech (foto č. 2).

Vzhledově podobná předchozí rostlině je další sběrovka se jmenovkou sp. Novosibirsk, poznámkou ex Milan Hornát (České Budějovice), pouze má více šedivý odstín listů. Rychlostudium mapy Ruska mě situovalo a nyní už vím, že velkoměsto Novosibirsk je severně cca 500 km od pohoří Altaj a přesná lokalita sběru také nebude lehkým úkolem (foto č. 3).

Když v rámci jižní Sibíře poskočíme o necelých 1500 km na východ, dostaneme se přes Sajanské pohoří ke slavnému jezeru Bajkal. Odsud už mám nastřádány dva taxony – jeden s červenavým odstínem listů od Jirky Doležalové (foto č. 4) a druhý našedivělý od skalničkáře Pavla Holíka.

Ohledně taxonomického začlenění všech zmíněných rostlin bych se klonil (a v podstatě i poklonil instinktu Zdeňka Ziky) k verzi, že všechny tyto představené orostachydy jsou jen různé formy nejznámějšího velkodruhu *Orostachys spinosa*. Na jihosibiřské podoby tohoto druhu totiž geograficky navazují další formy z přilehlého Kazachstánu, Číny a Mongolska, které mají také mnoho podobných znaků. To už ale tak úplně neplatí v případě dalších taxonů orostachydů směrem na východ, přes Jabloňové a Stanové pohoří na Dálný východ, až na Korejský polostrov. Materiál z těchto oblastí se však získává ještě složitěji a pomaleji, než zmiňované jihosibiřské formy. Přes jejich evidentní příbuznost jsou odchylky ve vzhledu více překvapující.

Cílem mého článku bylo ukázat, že kromě notoricky nám známé podoby *Orostachys spinosa*, které pochází více z východnějších oblastí Ruska a Kazachstánu, existují i další odlišné a zajímavé formy tohoto druhu se stejnou, nebo i vyšší mrazuvzdorností, hravě zvládající zimní teploty pod -30°C.

pro Klub kaktusářů Plzeň Jirka Maule

Neúspěšná cesta za *Thelocactus lausseri*

(k fotografii Petera Vančíka na titulní straně tohoto Zpravodaje)

Když jsme v roce 2016 plánovali cestu do Mexika, nevynechali jsme v itineráři místo pro *Thelocactus*, už jenom proto, že byl mezi námi jejich velký milovník a znalec, Jirka Vinař (a aby to za tu pec taky stálo). Nakonec jsme viděli vše, co jsme chtěli, snad jen kromě *Thelocactus heterochromus* a *Thelocactus bicolor* ssp. *schwarzii*, na ty už ale nezbyl čas. Jirkovi Vinařovi, a nejen jemu, se tak splnil sen vidět jeho oblíbenec v přírodě.

Přesto všechno jsme v jednom případě štěstí neměli, a to u *Thelocactus lausseri*. Byl to jeden z našich hlavních cílů výpravy. Není moc lidí, kteří by se mohli pochlubit tím, že ho v přírodě viděli. Řada expedičních výprav byla neúspěšných, přesto že měli dobré informace o jeho výskytu. Pokud je mi známo, naposledy se to povedlo G. Matuszewskiemu a kol. z Polska.

Thelocactus lausseri se vyskytuje v Sierra de las Ovejas, severně od města Cuatro Ciénegas. A zde začíná první problém: Jak se na lokalitu dostat? Když jsem před cestou dával dohromady itinerář, připadaly v úvahu tři možné přístupové cesty. Měl jsem ale již předem informace, že vjezd brání

zamčené brány a tak je třeba na lokalitu jít asi 8 km pěšky. Když jsme jeli z Ocampo do Cuatro Ciénegas, míjeli jsme první bránu. Byla sice otevřená, ale vedla přímo na rušnou farmu, které byla navíc oplocená. Nechtělo se nám hledat majitele a složitě domlouvat povolení vstupu a tak jsme jeli ještě okouknout nedalekou druhou bránu. Vyslali jsme Jirku M. na rekognoskaci. Když dorazil k bráně, uviděl mohutný řetěz zamčený velkým zámkem. Jako správný kaktusář se nenechal zmást, zatahal za zámek a ten povolil. Bylo vše jasné, cestu máme volnou. Po defektu z předchozího dne jsme ale neměli rezervu, navíc docházel i proviant, a tak jsme pokračovali do „Cuatra“ s tím, že se sem později vrátíme...

Odpoledne cesta od brány probíhala pohodově. Karel S. zase bědoval, že jenom jezdíme a nechceme nikde stavět, tak jsme cestou udělali krátkou zastávku. Karel byl vždy jak pes utržený ze řetězu v blízkosti hárající feny. Nahnat ho zpět do auta vždy stálo trochu času. V křoví jsme našli *Epithelantha micromeris*, *Coryphantha posegeriana*, *Ancistrocactus scherii*, *Mammillaria lasiacantha*, *Coryphantha ramillosa*, *Echinocactus horizonthalonius*. Pokračovali jsme dál až k pohoří, kde nás zastavila další brána. Okamžitě se rodily důmyslné nápady, jak bránu překonat. Bylo ovšem vidět, že se někdo hodně snažil udělat bránu řádně zabezpečenou. Měl jsem z fotografií v paměti, že tady byla kdysi výstražná cedule s přísným zákazem vstupu, a tak jsme se ani moc nesnažili pokračovat dál. Ostatně nám to ani nevadilo, protože podle dostupných informací měl být *Thelocactus lausseri* na úbočích blízkých skal.

Někteří z nás vylezli poměrně dost vysoko a našli jsme i dost pěkných rostlin, kromě již zmiňovaných např. *Ariocarpus fissuratus*, *Lophophora williamsii*, *Tradescantia sillamontana*. Bohužel *Thelocactus lausseri* nikde. Horko, sluníčko, únava, hlad a žízeň nás nakonec přinutily hledání vzdát. Sešli jsme dolu k autu a začali vařit fazole. Jelikož jsem se nechtěl tak snadno smířit s neúspěchem, přelezl jsem ještě bránu a vydal se rostliny hledat trochu dál do údolí. Všude přítomný koňský trus naznačoval, že se tady běžně prohání větší stádo koní. Prozkoumal jsem nejbližší úpatí skal, ale nic zvláštního zde nerostlo. Když jsem se vrátil zpět, rozhodl jsem se ještě prozkoumat skály na opačné straně od prvotního výstupu. Bohužel, ani zde *Thelocactus lausseri* nebyl. Zapili jsme neúspěch tequilou a odjeli směrem na San Juan. Tam jsme to pro jistotu zapili ještě víc. Slova „denně vožralej“ zněly od San Juan dlouho do noci.

O pár dnů později jsme se sešli s partou Karla Pavlíčka. I oni měli v plánu v následujících dnech najít *Thelocactus lausseri*, jak jsme se dokonce dozvěděli, byl to jejich hlavní cíl výpravy. Předali jsme jim proto informace ohledně přístupové cesty a místa kde jsme hledali.

Po návratu z Mexika jsme se dozvěděli milou zprávu. Parta Karla Pavlíčka *Thelocactus lausseri* našla. Podle jejich fotografií jsme je minuli o pár desítek metrů. Sice nás to trochu mrzelo, na druhé straně jsme měli aspoň radost, že jsme Karlovi a jeho partě udělali jakýsi předvoj a usnadnili tak nalezení těchto krásných rostlin. Chtěl bych jim tímto poděkovat, že nám zaslali pořízené fotografie.

El Retiro

K této lokalitě bych ještě rád doplnil jednu zajímavost. Když jsme v roce 2016 cestovali přes Coahuilu, všiml jsem si, že v oblasti, přibližně od San Pedro, přes El Hundido, Cuatro Ciénegas až po Ocampo, se nacházelo velmi mnoho uhynulých rostlin. Pozoroval jsem, že oproti předchozí cestě, některé lokality značně prořídly. Bylo tu spousta mrtvých rostlin, zejména rodů *Astrophytum*, *Echinocactus*, *Grusonia*, *Coryphantha*, ad.

Ale abych vysvětlil titulek ... El Retiro je název farmy, kde jsme odbočovali na *Thelocactus lausseri*. Pro lepší orientaci, je to někde mezi Ocampo a Cuatro Ciénegas. Povedlo se mi v archívech dohledat, že dne 5. února 2016, mezi 4 až 5 h ranní, byla zde naměřena teplota -17 °C. Pravděpodobně se jednalo jen o krátkodobý pokles, přesto docela extrémní. Část populace rostlin v širším okolí tuto teplotu nejspíš nevydržela. Doufáme tedy, že do budoucna nastanou příznivější léta a rostliny doplní své přirozené ztráty.

Otázkou však je, zda slovo „přirozené“ je relevantní. Stále častěji vědci hovoří o tom, že extrémní výkyvy teplot má na svědomí globální oteplování neboli člověk.

Henryk Sikora

Léčivka – *Aloe arborescens*

Někdy počátkem šedesátých let se mezi lidmi šířil senzační názor jaké úžasné léčebné účinky má „aloe“. Tehdy jsem si řekl, že ji musím získat stůj co stůj. Od známého zahradníka jsem se dozvěděl, že v plzeňském zahradnictví ji mají.

Aloe arborescens (foto archiv)

Ve čtvrti „Na vejrovně“ provozovala malé zahradnictví paní Šimicová, která se osobně znala s A.V. Fričem. Koupil jsem tehdy jednu rostlinu *Aloe arborescens* a v provozovně Zahradnických závodů města Plzně jsem tuto vysadil do volné půdy ve skleníku. Rostla jak utržená ze řetězu a již za rok jsem od ní odebral osm řízků, které jsem také po zakořenění zasadil do volna. Roční přírůstky byly úžasné a já v krátké době dodával do plzeňských květinok stovky rostlin. Expedoval jsem také třicetidekové svazky listů potřebné na výrobu zázračné tekutiny. Jeden lékař z Rokycan těch svazků odvážel deset každý měsíc.

V současné době *Aloe arborescens* nahradila *Aloe vera*, kterou v sedmdesátých letech neznal ani Hermann Jacobsen - autor knihy *Das sukkulenten lexikon*.

Dnes je zahradnictví u Ústředního hřbitova, kde jsem působil, v dezolátním stavu poté, co bylo vráceno potomkům firmy Vobora. Všechny mateční rostliny *Aloe arborescens* jsou zničeny.

Ota Blecha

burza rostlin na plzeňském Kolokviu 2017, KD Šeříková, Plzeň (foto Petr Kuták)

diskuze v rámci přednášek plzeňského Kolokvia 2017, KD Šeříková, Plzeň (foto Petr Kuták)

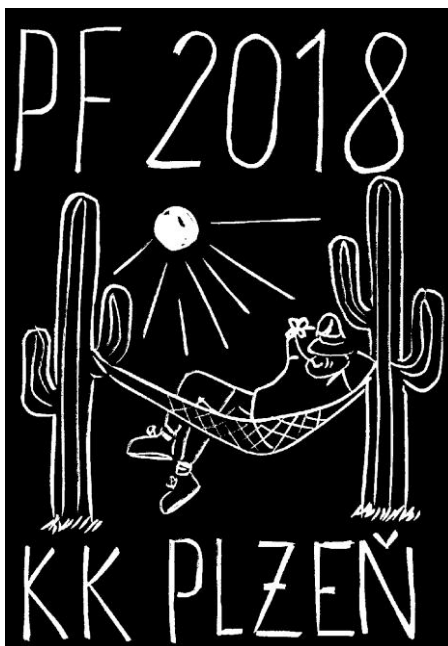
Plzeňské kaktusářské kolokvium 2017

V sobotu 16. září 2017 proběhl již 18. ročník Plzeňského kaktusářského kolokvia. Nový koncept se zaměřením na pěstitelské téma zdá se oslovil kaktusáře napříč republikou. Mnozí dorazili již v předvečer Kolokvia, burzu navštívilo více než 120 návštěvníků a co je potěšitelné, většina zůstala i na přednášky (85 návštěvníků). O tom, že se Kolokvium líbilo, svědčí i mnohé pozitivní ohlasy na našem diskusním fóru.

Díky všem za podporu akce. Dodává nám to energii do budoucna a naději, že se budeme takto setkávat ve stále hojnějším počtu. Diskuze na fóru je fajn, ale osobní kontakt je osobní kontakt.

Je třeba také poděkovat všem přednášejícím, bez kterých by akce nemohla proběhnout. A vězte nebo ne, všichni přednášeli bez nároku na honorář. Máte naší úctu a snad vám to budeme moci nějakou formou oplatit.

Jirka Musil

Zveme Vás na **Setkání mrazuvzdorných kaktusářů** do Horních Počapel,
které se koná v sobotu 24. 2. a v neděli 25. 2. 2018.

informace a program akce najdete na www.mrazuvzdornekaktusy.cz (web nastartuje během ledna)
Honza Müller a Honza Hadrava

Tento zpravodaj vydává pro své členy Klub kaktusářů Plzeň, z. s., Žižkova 1663/45, 30100 Plzeň, IČ: 01798472, bankovní spojení: 2701159336/2010, klubové internetové stránky: kkplzen.eu, náklad: 120 výtisků. Veškeré náměty, podněty, připomínky můžete sdělit každému členu výboru, e-mail: vybor@kkplzen.eu, články a fotografie zasílejte na e-mail: Laabus@seznam.cz
Zpravodaj č. 2/2018 vyjde 8. března 2018

Bezplatně

